

Súd: Okresný súd Rožňava
Spisová značka: 12P/76/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7824200874
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Svičinová
ECLI: ECLI:SK:OSRV:2024:7824200874.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Rožňava sudkyňou JUDr. Antóniou Svičinovou, vo veci starostlivosti súdu o maloletého B. M., H.. XX.XX.XXXX, t. č. v Centre pre deti a rodiny Košice, Hurbanova 42, Košice, zastúpený kolíznym opatrovníkom Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Rožňave, 048 01 Rožňava, Šafárikova 112, dieťa rodičov: matky Q. D., H.. XX.XX.XXXX, C. E. S. XXX a otca F. M., H.. XX.XX.XXXX, C. E. S. XXX, v konaní o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým, takto

rozhodol:

I. Nariaďuje mal. B. M., H.. XX.X.XXXX ústavnú starostlivosť, ktorú bude vykonávať v Centre pre deti a rodiny Košice, Hurbanova 42, Košice.

II. Matka Q. D., H.. X.X.XXXX je povinná prispievať na výživu mal. B. mesačne sumou rovnajúcou sa 30 % životného minima určeného zákonom č. 601/2003 Z.z. o životnom minime v platnom znení, a to vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet Centra pre deti a rodiny Košice, Hurbanova 42, Košice.

III. Otec F. M., H.. XX.XX.XXXX je povinný prispievať na výživu mal. B. mesačne sumou rovnajúcou sa 30 % životného minima určeného zákonom č. 601/2003 Z.z. o životnom minime v platnom znení, a to vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet Centra pre deti a rodiny Košice, Hurbanova 42, Košice.

IV. Zrušuje výchovné opatrenie nariadené rozsudkom Okresného súdu Rožňava č.k. 12P/189/2023 - 37 zo dňa 24.10.2023.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Rožňava uznesením zo dňa 30.04.2024, pod sp.zn.: 12P/76/2024-14, začal konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým.

2. Z podnetu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny - odboru sociálnych vecí a rodiny Rožňava (ďalej len „ÚPSVaR Rožňava“), doručeného súdu dňa 24.04.2024 vyplynulo, že maloletý pochádza zo vzťahu matky Q. D., H.. XX.XX.XXXX a otca F. M., H.. XX.XX.XXXX. Uznesením Okresného súdu Rožňava, pod sp. zn. 12P/73/2023, vykonateľným dňa 12.04.2023, bol maloletý neodkladným opatrením dočasne umiestnený do ústavnej starostlivosti Centra pre deti a rodiny Košice, Hurbanova 42, najdlhšie na dobu 6 mesiacov od vykonateľnosti tohto uznesenia. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 31.05.2023. Rozsudkom Okresného súdu Rožňava sp. zn. 12P/189/2023 zo dňa 24.10.2023, právoplatným dňa 18.11.2023, bolo uložené výchovné opatrenie maloletému B. M., H.. XX.XX.XXXX, na účely úpravy rodinných a sociálnych pomerov pobyt v zariadení Centrum pre deti a rodiny Košice, Hurbanova 42, po dobu šiestich mesiacov od právoplatnosti rozsudku.

3. Orgán SPODaSK na základe posúdenia životnej situácie dieťaťa dospel k názoru, že u maloletého sa javilo ako dôvodné jeho zotrvanie v ústavnej starostlivosti. Jeho návrat do prirodzeného prostredia by ohrozil jeho zdravý psychický, sociálny a fyzický vývin z dôvodu, že nemal stále výchovné prostredie, rodičia nemali dostatočné rodičovské zručnosti. Jeho zdravotný stav si vyžadoval opatrovateľskú a špeciálnopedagogickú starostlivosť. Počas vykonávania opatrení SPODaSK sa dosiahli len krátkodobé zmeny. Rodičia nevykonali potrebné kroky k zlepšeniu osobnej hygieny a hygieny domácnosti, k zabezpečeniu zdravotnej starostlivosti u detí, ktoré sú v ich starostlivosti.

4. Na realizovaných stretnutiach sa opakovane dostavila len matka maloletého. Tunajšie oddelenie vykonalo opakované sociálne šetrenie v rodine maloletého dieťaťa, kde sú pomery dlhodobo nezmenené, naďalej obývajú svojpomocne postavený príbytok s jednou miestnosťou. Okrem základného nábytku v domácnosti pribudla len chladnička, ktorá bola špinavá. Matka vedela preukázať len základné potraviny, čo odôvodnila tým, že každý deň kupuje pre rodinu potraviny, z ktorých následne pripravuje teplú stravu. V domácnosti bolo zakúrené, maloleté deti boli oblečené, avšak ich šatstvo bolo špinavé ako aj zanedbaná ich osobná hygiena. Matka naďalej pociťuje podporu a pomoc svojej matky, ktorá bola a je aj naďalej nápomocná pri výchove a starostlivosti o deti. Zo strany partnera matka nepociťuje výraznú pomoc vo výchove a starostlivosti o deti, ktoré majú v osobnej starostlivosti. Otec naďalej udržiava vzťah s ďalšou ženou, ktorá býva v ich blízkosti. Podľa jej vyjadrenia očakáva narodenie dieťaťa s otcom mal. B..

5. Centrum pre deti a rodiny Košice, Hurbanova 42 vo svojich priebežných správach uvádza zdravotný stav maloletého: Dg. DMO, Chabá kvadruparéza, psychomotorická retardácia, dispenzarizovaný v neurologickej a gastroenterologickej ambulancii. Od 24.11.2023 do 01.12.2023 hospitalizovaný v DFN - chirurgický zákrok, odstránenie mandlí. Po operačnom zákroku maloletý napreduje, menej soplí, učí sa odhrýzať z chleba, jedáva len s pomocou, pri jedle nevie používať ruky. Maloletý je dňa 21.05.2024 objednaný na plánovanú sanáciu chrupu v celkovej anestéze (viacpočetná extrakcia zubov) - Akútna apikálna periodontitída dreňového pôvodu.

6. V minulosti rodičia hrubým spôsobom zanedbali starostlivosť o svoje deti, ich základné potreby. Deti nemali zabezpečené pravidelnú stravu, hrubo bola zanedbaná ich osobná hygiena, nemali dostatok ošatenia a obuvi, zanedbaná bola aj ich zdravotná starostlivosť. Zo starostlivosti rodičov bolo nevyhnutné z dôvodu ich ohrozenia na živote a zdraví odňať dve najzraniteľnejšie deti, zdravotne postihnutého B. a najmladšiu M.. Tunajšie oddelenie preto opakovane pristúpilo k opatreniam SPODaSK, vydalo odporúčania terénnou formou, ktoré od 4/2024 vykonáva Centrum pre deti a rodiny Dobšiná. Je potrebné rodičov maloletých detí naďalej motivovať, usmerňovať v oblasti výchovy a starostlivosti o maloleté deti. Za dôležité považovali poradenstvo ohľadom zlepšenia fungovania rodinného systému. Rodičia ani po vyňatí maloletých detí B. a M. z ich starostlivosti nezabezpečujú mal. deťom adekvátnu starostlivosť. Obaja rodičia nedisponujú dostatočnými rodičovskými zručnosťami. Pre matku je naďalej oporou jej matka, ktorá svoju dcéru vedie k zodpovednejšiemu prístupu, no zmena je len čiastočná. Bez pomoci svojej matky by matka nedokázala zabezpečiť adekvátnu starostlivosť svojich detí. Stará matka opakovane poskytla súčinnosť pri sprevádzaní detí k obvodnej pediatričke detí, MUDr. Hriňákovej. Finančne matke pravidelne vypomáhala ako aj naďalej vypomáha. Cieľom vykonávaných opatrení nie je zbaviť rodičov zodpovednosti za výchovu detí, ale naopak opakovanými sociálnymi intervenciami v rodine posilňovať schopnosti rodičov k zodpovednejšiemu plneniu svojich rodičovských povinností.

7. Dňa 05.04.2024 sa konala prípadová konferencia, ktorej sa zúčastnili zamestnanci CDR Košice s maloletým B., zamestnanci CDR Dobšiná, zamestnanci TSP Krásnohorské Podhradie, obaja rodičia maloletého, stará matka maloletého zo strany matky. Maloletého zobrala matka na ruky ako aj otec. Maloletý opäť reagoval na matku pozitívne. Rodičia maloletého boli zo strany CDR Košice oboznámení so zdravotným stavom maloletého, s jeho diagnózou, absolvovanými zákrokmi ako aj ďalším potrebným zákrokom. Zároveň zo strany CDR Dobšiná boli rodičia oboznámení, že v rodine budú naďalej vykonávať opatrenia SPODaSK, s čím rodičia súhlasili. V závere stretnutia sa zúčastnené subjekty zhodli na tom, že v najlepšom záujme maloletého B. je jeho zotrvanie v ústavnej starostlivosti a to z dôvodu, že rodičia doposiaľ nevynechali úsilie k zodpovednejšiemu prístupu vo vzťahu k starostlivosti o svoje deti, ktoré majú v starostlivosti. O maloletého sa naďalej zaujímajú len telefonicky, osobne dieťa v zariadení nenavštevujú. Maloletý od jeho umiestnenia nebol ani raz v domácom prostredí, nebol realizovaný krátkodobý pobyt v prirodzenom prostredí. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti mali za to, že rodičia doposiaľ neupravili svoje pomery tak, aby bol možný návrat maloletého do ich starostlivosti a tiež

nenadobudli náležite rodičovské zručnosti, aby boli schopní zabezpečiť starostlivosť o maloleté dieťa so zdravotným postihnutím, ktoré má špeciálne potreby.

8. Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, oboznámil listinné dôkazy, ostatný spisový materiál a zistil takýto skutkový a právny stav:

9. Súd pojednával vo veci dňa 14.05.2024 v neprítomnosti rodičov maloletého, ktorí svoju neúčast' ospravedlnili. Kolízny opatrovník navrhol vyhovieť návrhu a maloletému nariadiť ústavnú starostlivosť.

10. ÚPSVaR Rožňava vo svojej správe doručenej súdu dňa 03.05.2024 konštatoval, že rodičia doposiaľ neupravili svoje pomery tak, aby bol možný návrat mal. B. do ich starostlivosti a tiež nenadobudli náležité rodičovské zručnosti, aby boli schopní zabezpečiť starostlivosť o mal. dieťa so zdravotným postihnutím, preto úrad práce navrhol, aby maloletému bola nariadená ústavná starostlivosť a rodičov zaviazal prispievať na jeho výživu v minimálnej výške a zrušiť nariadené výchovné opatrenie.

11. Zo správy Sociálnej poisťovne, pobočka Rožňava, doručenej súdu dňa 09.05.2024 vyplynulo, že rodičia maloletého nepoberajú dávku v nezamestnanosti, dávky nemocenského poistenia ani dávky dôchodkového poistenia.

12. Zo správy ÚPSVaR Rožňava doručenej súdu dňa 14.05.2024 vyplynulo, že matka nie je poberateľom dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke a nie je poberateľom rodičovského príspevku. Je poberateľom prídavkov na deti od 05/2013 vo výške 60,00 eur a je poberateľom náhradného výživného od 12/2023 vo výške 150,00 eur. K 07.05.2024 je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie na ÚPSVaR Rožňava od 24.10.2023 a evidencia trvá. Otec je poberateľom dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke od 10/2023 vo výške 80,00 eur a nie je poberateľom rodičovského príspevku. K 07.05.2024 bol naposledy vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie na ÚPSVaR Rožňava od 21.08.2023 do 28.12.2023. Z evidencie uchádzačov o zamestnanie bol vyradený z dôvodu: nespolupráca.

13. Z pripojeného spisu sp.zn. 12P/189/2023 vyplynulo, že rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 24.10.2023, č.k.: 12P/189/2023-37, právoplatným dňa 18.11.2023, súd uložil výchovné opatrenie, ktorým dočasne odňal mal. B. M., H.. XX.XX.XXXX, zo starostlivosti rodičov Q. D., H.. XX.XX.XXXX B. F. M., H.. XX.XX.XXXX a nariadil mal. B. na účely úpravy rodinných a sociálnych pomerov pobyt v zariadení Centrum pre deti a rodiny Košice, Hurbanova 41, 040 01 Košice, po dobu šiestich mesiacov od právoplatnosti rozsudku.

14. Podľa ust. § 54 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákona o rodine“), súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,

b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,

c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo

d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

15. Podľa ust. § 54 ods. 3 Zákona o rodine, za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

16. Podľa ust. § 54 ods. 4 Zákona o rodine, ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok.

17. Podľa ust. § 54 ods. 5 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaduje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom,

súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

18. Podľa ust. § 81 ods. 2 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaduje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

19. Podľa ust. § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

20. Podľa ust. § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime, za životné minimum fyzickej osoby alebo fyzických osôb, ktorých príjmy sa posudzujú podľa § 3 zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime spoločne, sa považuje suma alebo úhrn súm 81,66 eura mesačne, ak ide 1. o zaopatrené neplnoleté dieťa, 2. o nezaopatrené dieťa.

21. Vykonaným dokazovaním má súd za preukázané, že rodičia maloletého ani v súčasnej dobe nemajú vytvorené podmienky na výchovu a riadnu starostlivosť o maloletého a nepracujú na zlepšení životných podmienok. Dôvod vyňatia maloletého z jeho prirodzeného prostredia spočíval v správaní rodičov, ktorí hrubo zanedbávali starostlivosť o maloletého. Zdravotný stav maloletého si vyžadoval opatrovateľskú a špeciálnopedagogickú starostlivosť, ktorú mu rodičia neposkytovali. Ani v súčasnej dobe rodičia nedisponujú dostatočnými rodičovskými zručnosťami. Pre matku je naďalej oporou jej matka, ktorá svoju dcéru vedie k zodpovednejšiemu prístupu, no zmena je len čiastočná. Bez pomoci svojej matky by matka nedokázala zabezpečiť adekvátnu starostlivosť svojich detí. Finančne matke pravidelne naďalej vypomáha. Otec sa nijak nepodieľa na starostlivosti o deti a býva v domácnosti s jeho novou partnerkou. Počas pobytu maloletého v zariadení sa rodičia o maloletom informovali len telefonicky, osobne dieťa v zariadení nenavštívili. Maloletý od jeho umiestnenia nebol ani raz v domácom prostredí, nebol realizovaný ani krátkodobý pobyt v prirodzenom prostredí. Aj rodičia sa zhodli na tom, že v najlepšom záujme maloletého je jeho zotrvanie v ústavnej starostlivosti. Rodičia doposiaľ neupravili svoje pomery tak, aby bol možný návrat maloletého do ich starostlivosti a tiež nenadobudli náležité rodičovské zručnosti, aby boli schopní zabezpečiť starostlivosť o maloleté dieťa so zdravotným postihnutím, ktoré má špeciálne potreby. Nakoľko opakované výchovné opatrenie nesplnilo svoj účel, súd návrhu vyhovel a rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia. Keďže rodičia nemajú žiaden príjem a sú dlhodobo nezamestnaní, súd ich zaviazal k povinnosti platiť výživné v minimálnej výške tak, ako to ustanovuje zákon. Rodičia sú povinní uhrádzať výživné na účet Centra pre deti a rodiny Košice, Hurbanova 42, Košice.

22. Súd zároveň zrušil rozsudok Okresného súdu Rožňava č.k. 12P/189/2023 - 37 zo dňa 24.10.2023 o nariadení výchovného opatrenia nad maloletým.

23. Súd o povinnosti nahradiť trovy konania nerozhodoval v zmysle ust. § 57 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote do 15 dní od doručenia v troch vyhotoveniach, ktoré sa podáva na Okresný súd Rožňava a o odvolaní rozhodne Krajský súd v Prešove.

Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa musí okrem všeobecných náležitostí podania stanovených v § 127 ods. 1, 2 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, jeho podpísania a uvedenia spisovej značky tohto konania) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 2 CMP). V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy (§ 63 CMP).

Podľa § 376 CMP, ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa podľa z. č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.